

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
ABDULLA QODIRY NOMIDAGI JIZZAX DAVLAT PEDAGOGIKA
UNIVERSITETI

O'ZBEKISTON TARIXI
O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 100000 – Ta'lim
Ta'lim sohasi: 110000 – Ta'lim
Ta'lim yo'nalishi: 60111100-Tarix

Fan/Modul kodi O'ZB110	O'quv yili 2022-2023	Semestr I-II	Kreditlar 4/4
Fan/Modul kodi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4/4
1	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)
	O'zbekiston tarihi	150	150
		Jami yuklama (soat)	300

	Hammasi	Jami auditoriya	Ma'ruza	Seminar	Mustaqil ish
1-semestr	150	74	36	38	76
2-semestr	150	76	38	38	74
Jami	300	150	74	76	150

2

I.Fanning mazmuni

Fanni o'qitishdan maqsad - ushbu dastur 60111100-tarix yo'nalishi bakalavrlari uchun mo'ljallangan bo'lib, O'zbekiston tarixining eng qadimgi davridan to'lik o'ra asrlarga qadar bo'lgan tarixini gamrab olgan. Unda O'zbekiston tarixini davrlashtirish masalalari, moddiy, yozma manbalar va arxiv hujjatlaridagi ma'lumotlarga asoslangan holda ta'limni tashkil qilish ilgari surilgan. Shuningdek, jamiyat va insoniyat rivoji, tarixiy taraqqiyot bosqichlarini tahlil etishga, o'zbek xalqining etnik shakllanishi jarayonlari, davlatchilik tarixi va uning rivojlanishi hamda taraqqiyot bosqichlari, O'zbekistonning tarixiy taraqqiyoti bosqichlarining xususiyatlarini yoritib beruvchi masalalar gamrab olingan.

Fanni o'qitishdan maqsad - Respublikamizdagi akademik litseylar va kasb-hunar kollejlarda, shuningdek umumiy o'ra ta'lim tizimida faoliyat ko'rsatuvchi bo'lgan tarixchi mutaxassislariga Vatanimiz, xalqimiz tarixiga oid bo'lgan zamon talabi darajasidagi chuqur bilimlarni berishga qaratilgan.

Fanning vazifasi - talabalariga Vatanimiz tarixining eng qadimgi davridan to'lik o'ra asrga qadar bo'lgan tarixiy jarayonlarni rivojlantirish bosqichlarini davriy kecha-ketlikda o'rganish, shu bilan birga tarixiy voqealarni o'rganish, ularni ahamiyatini tahlil qilishda birlamchi, asl manbalar bilan ishlash ko'nikmasini shakllantirishdan iborat.

Ushbu maqsadlarga erishish uchun quyidagi vazifalar amalga oshiriladi:

1. nazariy bilim berish va ilmiy manbalar bilan ta'minlash;
2. fan mavzulari bo'yicha tarqatma materiallarni taqdim qilish;
3. grafik organayzerlardan foydalanib ta'lim samarasini oshirish;
4. interfaol usullar yordamida amaliy ko'nikmalarni shakllantirish;
5. o'quvchi rahbarligidagi talabanning mustaqil ishini va o'quvchining qo'shimcha maslahat darslarini tashkil qilish;
6. mustaqil ta'limni o'quv-uslubiy jihatdan ta'minlash;
7. talabanning mustaqil bilim olishini rag'batlantirish;
8. masofaviy, electron va mobil ta'limni keng targ'ib qilish;

9. talabanning o'zlashtirishini munozam nazorat qilish va baholab borish.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.1. Fanning tarkibiga quyidagi mavzular kiradi (1-yarim yillik)

1-ma'ruza. O'zbekiston tarixi fani predmeti, maqsad va vazifalari, uni o'rganish manbalar (2 soat)

O'zbekiston tarixining fan sifatida yoritish va o'quvchi diqqatini uzoq o'tirishga qaratish bilan birga talabalarining dunyogorashlarini, ilmiy nazariy talaklarni takomillashtirish, o'z umish va hozirgi zamondagi voqea va hodisalarga ilmiy xolislik va tarixiy ob'ektivlik tamoyillariga amal qilgan holda tarixiy voqealikka munosabat bildiradigan hamda umuminsoniy qadriyatlar asosida yondashadigan erkin fikrni komil insonni tarbiyalash, talabalarda xalqimizning madaniy, ma'naviy merosiga, ilg'or an'analari, milliy qadriyatlar, axloqiy fazilatlariga hurmat, Vatandarparvarlik tuyg'ularini, qildolarimizning jahon madaniyatiga qo'shgan hissalardan faxrlanish va ularning munosib davomchilari bo'lishni tushuntirish. O'zbekiston tarixini o'rganishdagi yordamchi manbalar.

2- ma'ruza. O'zbekiston tarixini davrlashtirish masalalari (2 soat)

Tarixni o'rganishda davrlashtirishning ahamiyati. Davrlashtirish masalalarining o'rganilish tarixi. Davrlashtirishning hududiy xususiyatlari. Eng qadimgi davr, qadimgi davr, o'tra asrlar, yangi davr va eng yangi davrning xronologik davrlari. Tarixiy, geologik, arxeologik davrlashtirishning o'ziga xosligi.

3- ma'ruza. O'zbekistonning ibtidoiy to'da davri tarixi (2 soat)

Ibtidoiy jamoa davri-insoniyat taraqqiyotining ilk bosqichi. O'zbekiston hududining tabiiy-geografik sharoiti va iqlimi. O'zbekistonning ibtidoiy to'da davri. O'zbekiston hududining ibtidoiy odamlar tomonidan o'zlashtirishi. Seleng'ur-eng qadimgi odam manzilgohi. Ferganrop. O'zbekiston ilk insoniyat sivilizatsiyasi beshigi. Teshiktosh-o'ra paleolitning noyob yodgorligi. Olovning kashf qilinishi. Iqlim, hayvonot va o'simliklar dunyosi.

4- ma'ruza: O'zbekiston hududida urug'chilik jamoasining shakllanishi va rivojlanishi (2 soat)

O'zbekiston hududida urug'chilik jamoasining shakllanishi. Qadimgi odamlarning mashg'ulotlari. Ona urug'i jamoasining shakllanishi va taraqqiyoti. Urug'chilik jamoalari izlari: Samarqand-Malkoni, Ko'pbuloq, Uchtut ustaxonasi. Dehqonchilik va chorvachilikning vujudga kelishi. Joytun, Hisor, Kaltanmor madaniyati. Ibtidoiy odamlarning diniy qarashlari. Metahning kashf qilinishi va ubhg insoniyat tarixidagi ahamiyati. Sarazm va Zamonboho madaniyati. Birinchi yirik mehnat taqsimotining boshlanishi. O'zbekiston hududida shakllangan ilk shahar-Jarqo'ton. Kulochilik, to'qimachilik, me'morchilik. Ona urug'ining yemirilishi va o'ta urug'ining vujudga kelishi. Temning kashf qilinishi, uning O'ra Osiyo madaniyatining rivojlanishidagi ahamiyati. Ikkinchi mehnat taqsimoti. Ko'chmanchi chorvador qabilalarning dehqonchilik vohalariga bostirib kirishi. Mili avv. I ming yillikda O'zbekiston hududidagi jimmoy-siyosiy o'zgarishlar. Qabilalar ittifoqi.

5- ma'ruza: Mamlakatimiz hududida davlatchilikka o'tishdagi tarixiy shart-sharoitlar (2 soat)

O'zbek davlatchiligining o'rganilishi tarixi. O'zbekiston hududlarida ilk shaharlar vujudga kelishining tarixiy asoslari. Ilk davlatlar paydo bo'lishining jimmoy, iqtisodiy va siyosiy asoslari. Davlat va davlatchilik tushunchasi.

6-ma'ruzu: O'rtta Osiyo ilk temir davrida(2 soat)

O'rtta Osiyoda temirdan foydalanish. Temir qurorlarning iqtisodiy, ijtimoiy-siyosiy jarayonlarga ta'siri. O'rtta Osiyoda dehqonchilik volalarining ko'payishi. Qadimgi shaharlarning shakllanishi. Harbiy-demokratiya davri.

7-ma'ruzu: Avesto – Vatanimiz tarixini o'rganishda muhim manba(2 soat)
Zardushtiylik dinining paydo bo'lishi. "Avesto" zardushtiyalar muqaddas kitobi. "Avesto" O'rtta Osiyo xalqlari tarixini o'rganishda muhim manba. "Avesto"da ijtimoiy munosabatlarning ifoda etilishi. Dafn marosimlari.

8-ma'ruzu: O'rtta Osiyo hududida dastlabki davlat uyushmalarining vujudga kelishi. Qadimgi Baqtriya va So'g'diyona(2 soat)

Baqtriya, Sug'diyona, Parfiya, Marg'iyona. Dastlabki davlatlar: Qadimgi Baqtriya va Sug'diyona davlatlarining tashkil topishi. Bu davlatlarda yashagan aholining etnik tarkibi: massagellar, saklar va ularning joylashuvi. Baqtriyaliklar, sug'dliklar turmush-tarzi, mashg'ulotlari: dehqonchilik, chorvachilik, hunarmandchilik, kulolchilik, to'qimachilik, metallsozlik, zarparlik. Ikk shaharlar: Qizilepa, Daratapa, Uzunqir, Afrasiyob, Ko'kicpa, Yergo'rg'on. Shaharlardagi binolar. Birinchi magistrat sug'orish inshootlari va qo'rg'onlar. Mil. avv. I ming yillikda O'rtta Osiyo xalqlari madaniyati.

9-ma'ruzu: "Katta Xorazm" va Qadimgi Xorazm davlati.(2 soat)

"Katta Xorazm" va Qadimgi Xorazm davlati haqida jimmiy qarashlar Xorazm davlati aholisining etnik tarkibi, turmush-tarzi, mashg'ulotlari: dehqonchilik, chorvachilik, hunarmandchilik, kulolsozlik, to'qimachilik, metallsozlik, zarparlik. Ularning diniy e'tiqodlari. Ikk shaharlar, binolar. Birinchi magistrat sug'orish inshootlari.

10-ma'ruzu: Ahmoniyalarning O'rtta Osiyoga bostirib kirishi va hukmronligi(2 soat)

Ahmoniyalar davlatining tashkil topishidagi tarixiy shart-sharoitlar. Eron ahmoniyalari hukmдорlarining vatanimiz hududiga bosqinchiлик yurishlari. To'mar va uning o'g'li Sparangiz boshchiligida kurash. Marg'iyonada Frada qo'zg'oloni. O'rtta Osiyoda Ahmoniyalar hukmronligining o'rnatilishi. Boshqaruv va soliq tizimi. Xorazmning Ahmoniyalardan mustaqil davlatga aylanishi.

11-ma'ruzu: Aleksandr Makendonskiyning O'rtta Osiyoga istilochilik yurishlari. Antik davr davlatlari(2 soat)

Mil. avv. 329 yilda Makedoniyalik Aleksandrning O'rtta Osiyoga harbiy yurishlari. O'rtta Osiyo xalqlarining Yunon-makedon bosqinchiликiga qarshi qahromonona kurashlari. Spitamen qo'zg'oloni. Aleksandrning Hindistonga yurishi. Aleksandr vaovtidan so'ng saltanatning parchalanib ketishi.

12-ma'ruzu: O'zbekistonning antik davr davlatchiligi. Salavkiylar davlati.

Salavkiylar davlatining vujudga kelishi. Hududi va aholisining etnik tarkibi. O'rtta Osiyo Salavkiylar davlati tarkibida. Salavkiylar davlati boshqaruv tizimi. Sharqiy viloyatlarining salavkiylar davlati iqtisodiyotida tugan o'zmi. Salavka, Antiox I larning podshohlik davrlari. Salavkiylar va ko'chmanchi aholi. Salavkaning Hindistonga bosqinchiлик yurishlari, mag'ubiyati va oqibatlari. Antiox I ning pul siyosati. Sharqiy

viloyatning mustaqillikka unrilishi.

13-ma'ruzu: Yunon–Baqtriya davlati.

Yunon–Baqtriya davlatining tashkil topishi. Uning hududlari, aholisining etnik tarkibi, tabiati va iqlimi. Baqtriya yozma manbalarda. "1000 shahar o'ika". Shahar me'morchiligi. Dehqonchilik, hunarmandchilik taraqqiyoti. Kulolchilik, zarparlik. Elin va madaniy madaniy an'analarning o'zaro ta'siri. Davlatning ichki va tashqi siyosati. Tovar-pul munosabatlari. Yunon–Baqtriya davlatining ingirozga yuz tutishi. Yunon–Baqtriya madaniyati: yozuv, adabiyot, san'at, diniy e'tiqodlar.

14-ma'ruzu: Qadimgi Xorazm davlati(2 soat)

Xorazm, Qadimgi Xorazm davlati to'g'risida tarixiy yozma manbaalar. Massagellar xorazmliklarning ajdodlari. Qo'ygirilgan qal'a. Qadimgi Xorazm davlatining poytaxti. Yozuv madaniyati, pul muomilasi, tasviriy san'at va me'morchilik san'atining rivojlanishi.

15-ma'ruzu: Qang' davlati(2 soat)

Qang' davlatining tashkil topishi, uning hududlari, aholisining etnik tarkibi. Qang' davlatining siyosiy, iqtisodiy va madaniy hayoti. Qang' davlati taraqqiyotida "Buyuk ipak yo'li"ning tugan o'zmi. Kanxa federatsiyasi. Xitoy elchisi va sayyohi Chjan Syanning Qang' davlati haqida bergan ma'lumotlari.

16-ma'ruzu: Davon davlati(2 soat)

Qadimgi Farg'ona-Davon podshohligining tashkil topishi, uning chegaraviy hududlari. Aholisi va etnik tarkibi. Farg'ona aholisining turmush-tarzi, kasb-xo'jaligi, tili va madaniyati. Davon podshohligi haqida Xitoy manbalari. Farg'ona va Xitoy o'rtasidagi urushlar. Farg'ona mashhur otlari. Davon 70 shahar o'ika. Marhamat, Eski Axxi, Koson. Shahar me'morchiligi. Savdo, dehqonchilik, bog' dorchilik va uzumchilik taraqqiyoti. Diniy qarashlar.

17-ma'ruzu: Kushon davlati(2 soat)

Yue-chji qabilalarining Baqtriyaga kelib joylashuvi. Yue-chji qabilalarining besh hokimlik: Shanmi, Guyshuan, Xise, Xyumi, Durni-o'rtaasida taqsimlanishi. Guyshuan (Kushon) hokimi Kujula Kadfrzing Kushon podshohligiga asos solishi. Kushon podshohligi hududining kengayishi, kanishka davri islohatlari. O'rtta Osiyoda buddaviylik dinining tarqalishi. Devordagi rasmlar, haykaltaroshlik. Qo'shni mamlakatlar bilan savdo va madaniy aloqalar. Jahon madaniyati taraqqiyotida Kushon davri madaniyatining tugan o'zmi. Kushon podshohligi inqirozi va uning sabablari.

18-ma'ruzu: Buyuk ipak yo'li(2 soat)

Mavzuning tarixshunosligi. Ipakning dastlabki vatani. Afsonalar va tarixiy haqiqat Ipak yo'li va uning paydo bo'lishi. Uning tarmoqlari, yo'nalishlari. Ipak yo'lining O'rtta Osiyo xalqlari hayotidagi o'zmi. Ipak yo'lining Sharq va G'arbni savdo-iqtisodiy, siyosiy, madaniy, diniy jihatdan bog'lashi. Buyuk ipak yo'lining xalqlar o'rtasida tinchlik, do'stlik, hamkorlik o'rnatishidagi o'zmi.

III. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

III.1. Fanning tarkibiga quyidagi mavzular kiradi(II-yarim yillik)

1-ma'ruzu: Eftaliylar, Kidariylar va Xioniyalar davlati(2 soat)

O'rtta Osiyoda Xioniyalar, Kidariylar va Afrig'iyalar hukmronligi. Eftalilar davlatining tashkil topishi va uning hududlari, aholisining etnik tarkibi. Yerga egallik munosabatlarining shakllanishi. Eftalilar davlatining ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy hayoti.

<p>2-ma'ruza: O'rta Osiyo xalqlari Turk xoqonligi tarkibida (VI-VIII asr boshlari) (2 soat)</p> <p>Turk xoqonligining tashkil topishi va O'rta Osiyoga yurishlari. Turk xoqonligining ma'makati boshqarishdagi usuli va siyosiy-ma'muriy islohotlar. Turk xoqonligiga qarshi qo'zg'olonlar va uning bostirishi. Ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy hayotdagi o'zgarishlar. Turk xoqonligining inqirozga yuz tutishi.</p>	<p>3-ma'ruza: O'rta Osiyoning ilk o'rta asrlar davri madaniyati(2 soat) Ilk o'rta asrlar madaniyati. Turkiy bitiklar, sug'd yozuvi, tasviriy va amaliy san'at, Mug'gori bitiklari, nikoh shartnomasi, qurilish, shaharsozlik, kampirak devori, diniy e'tiqodlar, urf-odat va an'analar.</p>	<p>4-ma'ruza: Arablarning O'rta Osiyoga bostirib kirishi(2 soat) Arab xalifaligining tashkil topishi. Arablarning qo'shni hududlarga tajovuzkorlik yurishlari. O'rta Osiyoning arablar tomonidan istilo qilinishining ikki davri.</p>	<p>5-ma'ruza: O'rta Osiyoda arablarning mustamlakachilik siyosati va unga qarshi kurash(2 soat) Arab xalifaligi davlat boshqaruvi. Ijtimoiy-iqtisodiy hayot. Soliq siyosati. Arab xalifaligiga qarshi qo'zg'olonlar va ularning yengilishi sabablari.</p>	<p>6-ma'ruza: Tohiriyalar va Safforiylar davlati(2 soat) Tohiriyalar davlatining paydo bo'lishi va davlat boshqaruvi. Xalq axvolidning og'irlashuvi va ijtimoiy-iqtisodiy hayot. Safforiylar davlati.</p>	<p>7-ma'ruza: Somoniyalar davlati(2 soat) Movarounnahrda markazlashgan davlatning vujudga kelishi. Ismoli Somoniy – yirik davlat arbobi. Somoniyalar davlatining zaiflashuvi va inqirozi. Somoniyalar hukmronligi davrida Movarounnahrda ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy hayot.</p>	<p>8-ma'ruza: Qoraxoniylar davlati(2 soat) Yettisuv va Qo'shg'arda Qoraxoniylar davlatining tashkil topishidagi tarixiy shart-sharoitlar va Movarounnahrda hujumi. Qoraxoniylar hukmronligi davrida Movarounnahrda ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy hayot.</p>	<p>9-ma'ruza: G'aznaviylar va Saljuqiylar davlatlari(2 soat) Markazlashgan davlat tizimining yemirilishi va G'aznada mustaqil hokimlik o'rnatish uchun harakat. Mahmud G'aznaviy – G'aznaviylar davlatining asoschisi. G'aznaviylar davlatining inqirozi va Saljuqiylar davlatining vujudga kelishi.</p>	<p>10-11-ma'ruza: Xorazmshohlar davlati(4 soat) «Xorazmshoh» unvonining tiklanishi va Xorazm mustaqilligi uchun kurash. Mamlakarda iqtisodiy yuksalish, shaharlarning gullab-yashnashi. XIII asr boshlarida Xorazmshohlar davlatining siyosiy ahvoli va ichki ziddiyatlarining keskinlashuvi. Muhammad Xorazmshoh va Chingizxon, ularning diplomatik munosabatlari.</p>	<p>12-13-ma'ruza: IX-XII asrlarda Movarounnahrda fan va madaniyat. So'fiylik ta'limoti(4 soat) Movarounnahr va Xorazmda ijtimoiy va iqtisodiy o'zgarishlarning aholi madaniy</p>
--	--	--	--	--	--	--	---	--	---

<p>hayotiga ta'siri. O'rta Osiyoda «Uyg'onish davri» va bu davrda yashab ijod qilgan qo'musiy allomalar. Me'morchilik va san'at rivojining yangi bosqichi. Islom madaniyati va hadisshunos bo'yuk allomalar. So'fiylik ta'limotining keng tarqalishi va yetuk namoyondalari.</p>	<p>14-ma'ruza: O'zbek xalqining shakllanish jarayoni(2 soat) O'rta Osiyo xalqlarining kelib chiqishi va o'zbek etnosining ko'p qatlamlilik masalasi. Mahalliy tub joyli aholi va uning tili masalasi. O'zbek etnogenezining boshlanishi va yakuniy nuqtasi.</p>	<p>15-ma'ruza: Mo'g'ullarning O'rta Osiyoga bostirib kirishi va ularga qarshi ozodlik harakatlari(2 soat) Chingizxon qo'l ostida markazlashgan Mo'g'ul davlatining tashkil topishi. "Yasqoq" qonunlar majmuni va undagi asosiy qoidalarining mazmuni. Chingizxonning istilochilik yurishlari. Mo'g'ullarga qarshi ozodlik kurashlari. Jaloliddin Mangubedi – yurt himoyachisi. O'rta Osiyoda Ching'ay ulusining tashkil topishi va ijtimoiy-iqtisodiy hayot.</p>	<p>16-ma'ruza: Amir Temur davlatining tashkil topishi. Ichki va tashqi siyosat(2 soat) XIV asrning 60-yillarida Movarounnahrda siyosiy-iqtisodiy vaziyatning og'irlashuvi va Amir Temurning siyosat maydoniga kirib kelishi. Amir Temur – Movarounnahrning yagona hukmdori. Amir Temurning harbiy yurishlari. Amir Temur davlatining boshqaruv tuzumi va ijtimoiy-iqtisodiy islohotlar. Amir Temur davlatining jahon siyosiy doiralari ta'siri va diplomatik aloqalari.</p>	<p>17-ma'ruza: Temuriylar davlati(2 soat) Amir Temur saltanatining parchalanishi va mustaqil davlatlarning tashkil topishi. Shohruh Mirzo, Abu Said, Xusayn Bayqaro, Mirzo Ulug'bek davri. XV asrning II yarimida Movarounnahr va Xurosondagi ijtimoiy-siyosiy ahvol.</p>	<p>18-19-ma'ruza: Fan va madaniyat XIV-XV asr(2 soat) XV asr Movarounnahr va Xurosonda ilm-fan va madaniyat va unda yetishtirib chiqqan buyuk allomalar. XV asr Movarounnahr va Xurosonda me'morchilik va san'at.</p>	<p>IV.Seminar mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar Seminar mashg'ulotlarida talabalar O'zbekiston tarixi fanidan ma'ruza darslarida olgan nazariy bilimlarni mustakamlash bilan birga, seminarlar mavzulari bo'yicha tayyorgarlik ko'rish jarayonida qo'shimcha adabiyotlar va manbalar bilan tanishish orqali qo'shimcha bilim oladilar. Natijada, ularning bilim doiralari ijtimoiy jihatdan asoslangan holda kengayadi. IV.1. Seminar mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi: (1-yarim yillik uchun) 1-seminar: O'zbekiston tarixi fani predmeti, maqsad va vazifalari, o'rganish manbalar(2 soat) Reja. 1. O'zbekiston tarixi fanining fan sifatida tugagan o'rni. Uning o'rganish predmeti, maqsad va vazifalari. 2. O'zbekiston tarixi fanining metodologik, ilmiy-nazariy asoslari, usullari va tamoyillari. 3. O'zbekiston tarixini o'rganishda manbalar va yordamchi fanlar.</p>
--	--	---	--	--	--	---

2-seminar: O'zbekiston tarixini davrlashtirish masalalar(2 soat)

Reja:

1. O'zbekiston – ilk insoniyat sivilizatsiyasi beshigi.
2. Tarixni o'rganishda davrlashtirishning ahamiyati.
3. O'zbekiston tarixini davrlashtirish masalalari.

3-seminar: O'zbekistonning ibtidoiy to'da davri tarixi(2 soat)

Reja:

1. Eng qadimgi davri davrlashtirish.
2. O'zbekiston hududida paleolit davri yodgorliklari
3. Insoniyatning dastlabki ajdodlari. Antropogenez jarayoni.
4. Paleolit davri odamlarining turmush tarzi.

4-seminar: O'zbekiston hududida urug'chilik jamoasining shakllanishi va rivojlanishi(2 soat)

Reja:

1. Mezolit davrining xususiyatlari va yodgorliklari
2. Neolit davrining ixtiro va yangiliklari
3. Enceolit va bronza davri yodgorliklari
4. Ilk temir davri aholisining turmush tarzi va ijtimoiy-siyosiy o'zgarishlar.

5-seminar: Mamlakatimiz hududida davlatchilikka o'tishdagi tarixiy shart-sharoitlar(2 soat)

Reja:

1. O'zbek davlatchiligining o'rganilishi tarixi.
2. O'zbekiston hududlarida ilk shaharlar vujudga kelishining tarixiy asoslari.
3. Ik davlatlar paydo bo'lishining ijtimoiy, iqtisodiy va siyosiy asoslari.
4. Davlat va davlatchilik tushunchasi.

6-seminar: Ilk temir davrida O'ra Osiyo(2 soat)

Reja:

1. Er. avv I ming yillikda O'ra Osiyoning qadimgi aholisi.
2. Er. avv. birinchi ming yillikda dehqonchilik va chorvachilik
3. Aholining yashash tarzi va mashg'ulotlari.

7-seminar: Avesto – davlatchilik tarixini o'rganishda muhim manba(2 soat)

Reja:

1. Zardushitivlik dinining paydo bo'lishi.
2. "Avesto" zardushitvylarning muqaddas kitobi.
3. "Avesto" O'ra Osiyo xalqlarining tarixini o'rganishda muhim manba.
4. Avestoda ijtimoiy tizim va siyosiy g'oyalari.
5. Avestoda huquqiy tartib.
6. Dafn marosimlari.

8-seminar: Qadimgi Baqtriya va So'g'diyona(2 soat)

Reja:

1. Ilk temir davrida davlatlar paydo bo'lishining ijtimoiy, iqtisodiy va siyosiy asoslari.
2. Qadimgi Baqtriya davlati.
3. Ilk temir davrida Sug'diyona.

9-seminar: "Katta Xorazm" va Qadimgi Xorazm davlati(2 soat)

Reja:

1. "Katta Xorazm" va Qadimgi Xorazm davlati haqida ilmiy qarashlar.
2. Aholi turmush tarzi va mashg'ulotlari.
3. Xorazm vohasidagi ilk shaharlar.

10-seminar: O'ra Osiyo Ahmoniyalar davrida(2 soat)

Reja:

1. Eron Ahmoniyalarining O'ra Osiyo hududlariga bosqinchilik yurishlari.
2. Eron Ahmoniyalariga qarshi ozodlik kurashlari. Frada go'zg'oloni.
3. O'ra Osiyoda Ahmoniyalar hukmronligining o'rnatilishi.
4. Ahmoniyalar hukmronligi davrida boshqaruv va soliq tizimi.

11-seminar: Yunon-Makedonlarning O'ra Osiyoga harbiy yurishlari. Antik davr davlatlari(2 soat)

Reja:

1. Aleksandr Makedonskiy tomonidan O'ra Osiyoning bostb olinishi.
2. O'ra Osiyo xalqlarining Yunon-makedoniyalik bosqinchilariga qarshi kurashlari.
3. Spitamen go'zg'oloni.
4. O'ra Osiyo Salavkiylar davlati tarkibida.
5. Yunon – Baqtriya davlatining tashkil topishi. Davlatning ichki va tashqi siyosati.

12-seminar: Salavkiylar davrida O'ra Osiyo.(2 soat)

Reja:

1. Salavkiylar davlatining vujudga kelishi. Hududi va aholisining etnik tarkibi.
2. O'ra Osiyo Salavkiylar davlati tarkibida.
3. Salavkiylar davlatida boshqarish tizimi va ijtimoiy-iqtisodiy islohotlar.

13-seminar: Yunon-Baqtriya davlati.(2 soat)

Reja:

1. Yunon – Baqtriya davlatining tashkil topishi.
2. Davlatning ichki va tashqi siyosati.
3. Yunon – Baqtriya davlatining inqirozga yuz tutishi.
4. Yunon –Baqtriya madaniyati: yozuv, adabiyot, san'at, diniy e'tiqodlar.

14-seminar: Qadimgi Xorazm davlati(2 soat)

Reja:

1. "Katta Xorazm" va Qadimgi Xorazm davlati haqida ilmiy qarashlar.
2. Qadimgi Xorazm davlati to'g'risida tarixiy yozma manbalar.
3. Qadimgi Xorazmning ijtimoiy-iqtisodiy hayoti
4. Qadimgi Xorazm aholisining etnik tarkibi.

<p>5. Qadimgi Xorazm madaniyati: yozuv madaniyati, tasviriy va me'morchilik san'atining rivojlanishi.</p> <p>15-seminar: Qang' davlatining tashkil topishi va ijtimoiy-siyosiy hayoti(2 soat)</p> <p style="text-align: center;">Reja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Qang' davlatining tashkil topishi. 2. Qang' davlatining siyosiy, iqtisodiy va madaniy hayoti. 3. Qang' davlati taraqqiyotida "Buyuk ipak yo'li"ning turgan o'rni. 4. Qang' konfederatsiyasi. 5. Xitoy elchisi va sayyohi Chjan Syanning Qang' davlat haqida bergan ma'lumotlari. <p>16-seminar: Davan davlatining tashkil topishi va ijtimoiy-siyosiy hayoti(2 soat)</p> <p style="text-align: center;">Reja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Davan podshohligining tashkil topishi; uning chegaraviy hududlari. 2. Davan aholisining tumnush tarzi, xo'jaligi va madaniyati. 3. Dovan podshohligi haqida Xitoy manbalari. 4. Farg'ona va Xitoy o'rtasidagi unushlar. <p>17-18-seminar: Kushon podshohligining tashkil topishi(4 soat)</p> <p style="text-align: center;">Reja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Yue – echiji qabilalarining Baquriyaga kelib joylashuvi. 2. Kushon podshohligiga asos solishi. 3. Kamishka davrida Kushon podshohligi. 4. Diniy e'tiqodlar O'rta Osiyoda buddaviylik dinining tarqalishi. 5. Jahon madaniyati taraqqiyotida Kushon davri madaniyatining turgan o'rni. 6. Kushon podshohligi inqirozi, uning sabablari. <p>19-seminar: Buyuk ipak yo'lining shakllanishi va rivojlanishi(2 soat)</p> <p style="text-align: center;">Reja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Buyuk ipak yo'li va uning paydo bo'lishi. 2. Buyuk ipak yo'lining tarmoqlari, yo'nalishlari. 3. Ipak yo'lining O'rta Osiyo xalqlari hayotidagi o'rni. 4. Buyuk ipak yo'li va hozirgi zamon. <p>V. Seminar mashg'ulotlari uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi: (II-yarim yillik uchun)</p> <p>1-seminar: Eftaliylar, Kidariylar va Xioniyalar davlati(2 soat)</p> <p style="text-align: center;">Reja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. O'rta Osiyoda yerga egalik munosabatlarining shakllanishi 2. Xioniyalar, Kidariylar va Aftig'iyalar hukmronligi 3. Eftaliylar davlatining tashkil topishi va ijtimoiy-iqtisodiy hayot <p>2-seminar: O'rta Osiyo xalqlari Turk xoqonligi tarkibida (VI-VIII asr boshlari)</p> <p style="text-align: center;">(2 soat)</p> <p style="text-align: center;">Reja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Turk xoqonligining tashkil topishi va O'rta Osiyoga yurishlari 2. Turk xoqonligining mamlakatni boshqarishdagi usuli va siyosiy-ma'muriy islohotlar 3. Turk xoqonligiga qarshi qo'zg'olonlar va uning bostirilishi

<p>4. Ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy hayotdagi o'zgarishlar</p> <p>5. Turk xoqonligining inqirozga yuz tutishi</p> <p>3-seminar: O'rta Osiyoning ilk o'rta asrlar davri madaniyati(2 soat)</p> <p style="text-align: center;">Reja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ilk o'rta asrlar madaniyatining o'ziga xos xususiyatlari. 2. Eftaliylar va Turk xoqonligi davrida madaniy va ijtimoiy hayot. 3. Turkiy bitiklar, sug'd yozuvi. 4. Ilk o'rta asrlarda tasviriy va amaliy san'at. 5. Mug'g'ori bitiklari, nikoh shartnomasi 6. Qurilish, shaharsozlik, kampirak devori 7. Diniy e'tiqodlar, urf-odat va an'analar. <p>4-seminar: Arablarning O'rta Osiyoga bostirib kirishi(2 soat)</p> <p style="text-align: center;">Reja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Arab xalqining tashkil topishi 2. Arablarning qo'shni hududlarga tajovuzkorlik yurishlari 3. O'rta Osiyoning arablar tomonidan istilo qilinishining ikki davri <p>5-seminar: O'rta Osiyoda arablarning mustamlakachilik siyosati va unga qarshi kurash(2 soat)</p> <p style="text-align: center;">Reja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Arab xalqining davlat boshqaruvi 2. Ijtimoiy-iqtisodiy hayot. Soliq siyosati 3. Arab xalqiga qarshi qo'zg'olonlar va ularning yengilishi sabablari <p>6-seminar: Tohiriyalar va Safforiylar davlati(2 soat)</p> <p style="text-align: center;">Reja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tohiriyalar davlatining paydo bo'lishi va davlat boshqaruvi 2. Xalq axvolining og'irlashuvi va ijtimoiy-iqtisodiy hayot 3. Safforiylar davlati <p>7-8-seminar: Somoniyalar va Qoraxoniylar davlati(4 soat)</p> <p style="text-align: center;">Reja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ismoil Somoniy – yirik davlat arbobi. Uning davlatni boshqarish va ijtimoiy-iqtisodiy sohadagi islohotlari 2. Somoniyalar davlatining zaiflashuvi va inqirozi 3. Yettsuv va Qoshg'arda Qoraxoniylar davlatining tashkil topishidagi tarixiy shart-sharoitlar va Movarounnahrda hujurni 4. Qoraxoniylar hukmronligi davrida Movarounnahrda ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy hayot <p>9-seminar: G'aznaviyalar va Saljuqiylar davlatlari(2 soat)</p> <p style="text-align: center;">Reja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. G'aznada mustaqil hokimlik o'rnatish uchun harakat. G'aznaviyalar davlatining tashkil topishi 2. Mahmud G'aznaviy – G'aznaviyalar davlatining asoschisi 3. G'aznaviyalar davlatining inqirozi va Saljuqiylar davlatining vujudga kelishi

10-11-seminar: Xorazmshoxlar davlati (4soat)

Reja:

1. Xorazm mustaqilligi uchun kurashlar va iqtisodiy taraqqiyot
2. XIII asr boshlarida Xorazmshoxlar davlatining siyosiy ahvoli va ichki ziddiyatlarining keskinlashuvi
3. Muhammad Xorazmshox va Chingizxon, ularning diplomatik munosabatlari

12-13-seminar: IX-XII asrlarda Movarounnahrda fan va madaniyat. So'fiylik

ta'limoti

(4 soat)

1-mashg'ulot rejası:

1. Movarounnahr va Xorazmda ijtimoiy va iqtisodiy o'zgarishlarning aholi madaniy hayotiga ta'siri
2. O'ra Osiyoda «Uyg'onish davri» va bu davrda yashab ijod qilgan qomusiy allomalar

2-mashg'ulot rejası:

1. Me'morchilik va san'at rivojining yangi bosqichi
2. Islom madaniyati va hadissunos buyuk allomalar. So'fiylik ta'limotining keng tarqalishi va yetuk namoyondalari

14-seminar: O'zbek xalqining shakllanish jarayoni (2 soat)

Reja:

1. O'ra Osiyo xalqlarining kelib chiqishi va o'zbek etnosining ko'p qatlamlilik masalasi
2. Mahalliy tub joyli aholi va uning tili masalasi
3. O'zbek etnogenezining boshlanishi va yakuniy nuqtasi

15-seminar: Mo'g'ullarning O'ra Osiyoga bostirib kirishi va ularga qarshi ozodlik harakatlari (2 soat)

Reja

1. Chingizxon qo'l ostida markazlashgan Mo'g'ul davlatining tashkil topishi
2. "Yasoq" qonunlar majmui va undagi asosiy qoidalarining mazmuni
3. Chingizxonning istilochilik yurishlari
4. Mo'g'ullariga qarshi ozodlik kurashlari. Jaloliddin Manguberti – yurt himoyachisi

16-seminar: Amir Temur davlatining tashkil topishi. Ichki va tashqi siyosat (2 soat)

Reja:

1. XIV asrning 60-yillarida Movarounnahrda siyosiy-iqtisodiy vaziyatning og'irlashuvi va Amir Temurning siyosat maydoniga kirib kelishi
2. Amir Temur – Movarounnahning yagona hukmdori va uning harbiy yurishlari
3. Amir Temur davlatining boshqaruv tuzumi va ijtimoiy-iqtisodiy islohotlar
4. Amir Temur davlatining jahon siyosiy doiralarga ta'siri va diplomatik aloqalari

17-seminar: Temuriylar davrida Movarounnahrda siyosiy-ijtimoiy hayot. (2 soat)

Reja:

1. Amir Temur saltanatining parchalanishi va mustaqil davlatlarning tashkil topishi
2. Mirzo Ulug'bek – Movarounnahr hukmdori
3. XV asrning II yarimida Movarounnahr va Xurosondagi ijtimoiy-siyosiy ahvol

18-19-seminar: XIV-XV asrlarda fan va madaniyat taraqqiyoti – Temuriylar renessansi (4 soat)

Reja:

1. XV asr Movarounnahr va Xurosonda ilm-fan va madaniyat va unda yetishib chiqqan buyuk allomalar
2. XV asr Movarounnahr va Xurosonda me'morchilik va san'at

VI. Mustaqil ta'limni o'zlashtirish tartibi.

Ushbu mustaqil ish shakllariga o'qituvchi tomonidan hech qanday ko'rsatma berilmaydi va baholamaydi, balki talabarning o'zi qiziqishlaridan kelib chiqib ularni amalga oshiradi.

Mustaqil ta'limdan ko'zlangan maqsad va vazifalar - bu talabalarda mustaqil bilim olish ko'nikmalarini shakllantirishdan iborat.

Mustaqil ta'lim seminar mashg'ulotlariga tayyorlovchi ko'rsishdan tashqari fan dasturida ko'rsatilgan, fan bo'yicha talabarning bilim doirasini kengaytiruvchi qo'shimcha mavzular doirasida berilgan topshiriqlarni bajarishni o'z ichiga oladi.

VII. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar.

VII.1. Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

(1-yarim yillik uchun)

1. O'zbekiston tarixi fanining metodologik, ilmiy-nazariy asoslari, usullari va tamoyillari(2 soat)
2. O'zbekiston tarixini o'rganishda manbalar va yordamchi fanlar(2 soat)
3. Ibtidoy jamoa tuzumining o'rganilish tarixi(2 soat)
4. O'zbekistonning ilk paleolit davri tarixi (2 soat)
5. O'zbekistonning o'ra paleolit davri tarixi(2 soat)
6. O'zbekistonning so'ngi paleolit davri tarixi(2 soat)
7. O'zbekistonning mezolit davri tarixi(2 soat)
8. O'zbekistonning neolit davri tarixi(2 soat)
9. Ibtidoy jamoa tuzumi va uning davrlashtirish masalalari(2 soat)
10. Insoniyatning tarixiy rivojlanishida ibtidoiy to'da davri(2 soat)
11. Insoniyatning tarixiy rivojlanishida matrxaxat davri(2 soat)
12. Insoniyatning tarixiy rivojlanishida patriarxat davri(2 soat)
13. Ishlab chiqarish munasabatlarning vujudga kelishi(2 soat)
14. Mulkiy tengsizlikning vujudga kelishi(2 soat)
15. O'zbekistonning bronza tarixi va yodgorliklari(2 soat)
16. Patriarxat davrida O'zbekiston hududida ro'y bergan o'zgarishlar(2 soat)
17. Ilk shahar-jarqo'ton(2 soat)
18. O'zbekiston hududida ilk davriatchilik munosabatlarning shakllanishi(2 soat)
19. Mil avv. I ming yillikda O'ra Osiyoning qadimgi aholisi(2 soat)
20. O'ra Osiyoning qadimgi aholisi haqida Xitoy manbalari(2 soat)
21. "Avesto" O'ra Osiyo xalqlarining tarixini o'rganishda muhim manba(2 soat)

<p>22. Zardushiylik dinining paydo bo'lishi(2 soat)</p> <p>23. "Avesto"da jinnoy munosabatlarning ifoda qilinishi(2 soat)</p> <p>24. O'zbekiston hududida ilk davlatning vujudga kelishi(2 soat)</p> <p>25. Qadimgi Baqriya davlati(2 soat)</p> <p>26. "Katta Xorazm" va qadimgi Xorazm(2 soat)</p> <p>27. Afrosiyob – sug' d markazi(2 soat)</p> <p>28. O'ra Osiyoning Eron Ahmoniyari tomonidan bostib olinishi(2 soat)</p> <p>29. Mil avv. VI-IV asrlarda O'zbekiston hududida mustaqillik uchun kurash(2 soat)</p> <p>30. Aleksandr Makedonskiyning O'ra Osiyoga bosqinchilik yurishlari(2 soat)</p> <p>31. Movarounnahr va Xorazmda jinnoy va iqtisodiy o'zgarishlarning aholi madaniy hayotiga ta'siri(2 soat)</p> <p>32. O'ra Osiyoda «Uyg'onish davri» va bu davrda yashab ijod qilgan qonuniy allomalari(2 soat)</p> <p>33. Me'morchilik va san'at rivojining yangi bosqichi(2 soat)</p> <p>34. Islom madaniyati va hadishunos buyuk allomalari. So'fiylik ta'limining keng tarqalishi va yetuk namoyondalari(2 soat)</p> <p>35. Xorazm mustaqilligi uchun kurashlar va iqtisodiy taraqqiyoti(2 soat)</p> <p>36. XIII asr boshlarida Xorazmshohlar davlatining siyosiy ahvoli va ichki ziddiyatlarning keskinlashuvi(2 soat)</p> <p>37. Muhammad Xorazmshoh va Chingizxon, ularning diplomatik munosabatlari(2 soat)</p> <p>38. G'aznada mustaqil hokimlik o'rnatish uchun harakat. G'aznaviyalar davlatining tashkil topishi(2 soat)</p>
<p>VIII. Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular: (II-yarim yillik uchun)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Spitamen qo'zg'olon(2 soat) 2. Salavkiylar davlati(2 soat) 3. Yunon-Baqriya davlati(2 soat) 4. Qang' va Davan davlati haqida Xitoy manbalari(2 soat) 5. Mil. avv. VIII-VI asrlarda madaniy hayot(2 soat) 6. Kushon davlati(2 soat) 7. Kushon davri madaniyati(2 soat) 8. Yerga egalik munosabatlarning shakllanishi(2 soat) 9. O'ra Osiyo Turk xoqonligi tarkibida(2 soat) 10. Arab xalifaligining tashkil topishi va Movarounnahrning istilo qilinishi(2 soat) 11. Arablarning Movarounnahrda mustamlakachilik siyosati(2 soat) 12. Arablarning mustamlakachilik siyosatiga qarshi xalq qo'zg'olonlari(2 soat) 13. Somoniyalar davlati(2 soat) 14. Somoniyalar davlatining buyuk hukmdori(2 soat) 15. Qoraxoniylar davlati(2 soat) 16. Xorazmshohlar davlati(2 soat) 17. 9-12 asrlarda Movarounnahrda fan va madaniyat(2 soat) 18. O'zbeklarning xalq sifatida shakllanishi haqida fandagi mavjud qarashlar(2 soat) 19. O'zbek xalqining etnik tarkibi(2 soat) 20. O'ra Osiyo xalqlarining mo'g'ul bosqinchilariga qarshi kurashlari(2 soat) 21. Amir Temur davlatining tashkil topishi(2 soat) 22. Amir Temurning G'arbiy Yevropa davlatlari bilan diplomatik aloqalari(2 soat) 23. Temuriylar davrida Movarounnahr va Xuroson(2 soat) 24. Temuriylar saltanatining parchalanishi(2 soat) 25. Temuriy malikalari(2 soat) 26. Mirzo Ulug'bek - yirik davlat arbobi, ilm - ma'rifat homiyi(2 soat)

<p>27. Eftaliylar davlati(2 soat)</p> <p>28. Chingizxonning istilochilik yurishlari(2 soat)</p> <p>29. Mo'g'ullariga qarshi ozodlik kurashlari. Jaloldin Manguberdi – yurt himoyachisi(2 soat)</p> <p>30. O'zbek chingizxonning boshlanishi va yakuniy nuqtasi(2 soat)</p> <p>31. Eftallar va Turk xoqonligi davrida madaniy va jinnoy hayot(2 soat)</p> <p>32. Turkiy bitiklar, sug' d yozuvi(2 soat)</p> <p>33. III o'ra asrlarda tasviriy va amaliy san'at(2 soat)</p> <p>34. Mug' g'ori bitiklari, nikoh shartnomasi(2 soat)</p> <p>35. Qur'ish, shaharsozlik, kampirak devori(2 soat)</p> <p>36. Arab xalifaligining tashkil topishi(2 soat)</p> <p>37. Arablarning qo'shni hududlarga tajovuzkorlik yurishlari(2 soat)</p>
<p>IX. Ta'lim natijalari/Kasbiy kompetensiyalar. Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:</p> <ul style="list-style-type: none"> - O'zbekiston tarixining qadimgi davrida yuz bergan tarixiy voqea va jarayonlar, tarixiy rivojlanish omillari haqida tasavvur va bilimga ega bo'lish; - O'zbekiston tarixining siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy, madaniy taraqqiyoti, tarixiy tushunchalar, tarixiy jarayonlarning xususiyatlarini bilish va ulardan foydalanish ko'nikmalariga ega bo'lish; - Talaba tarixiy voqea va hodisalarni, rivojlanish jarayonlarini manba va boshqa adabiyotlar yordamida tahlil qilish usullarini qo'llash, tarixiy rivojlanish namunalari bo'yicha yechimlar qabul qilish malakasiga ega bo'lishi kerak.
<p>X. Ta'lim texnologiyalari va metodlari.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ma'ruzalar; • Interfaol keys-stadiylar; • Seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • Guruhlarda ishlash; • Taqdimotlarni qilish; • Individual loyihalar; • Jamoa bo'yib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
<p>XI. Kreditlarni olish uchun talablar.</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq shakllarda berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishini topshirish.</p> <p>Joriy nazorat. Joriy nazorat semestr davomida seminar mashg'ulotlariga qiratilgan soatlar (jutilik) dan kelib chiqib umumiy 30 ball bilan baholanadi.</p> <p>Jami seminar mashg'ulotlari bo'yicha o'zlashtirish natijalari 100 ballik tizimda 30 ball bilan baholanadi.</p> <p>Oraliq nazoratlar. Oraliq nazoratlar semestr davomida ma'ruza mashg'ulotlari o'quv soatidan kelib chiqqan holda 1 marta o'tkaziladi. Oraliq nazorat 100 ballik tizimda 20 ball bilan baholanadi. Oraliq nazorat ishi tarkibida mustaqil ta'lim topshirig'i kiradi.</p> <p>Oraliq va joriy nazorat uchun qiratilgan ballning 60% ini to'plagan talabalarga yakuniy nazorat topshirishga muxsat beriladi.</p> <p>Yakuniy nazorat. Yakuniy nazorat yozma shaklida o'tkaziladi. Talabanning yakuniy nazoratdagi o'zlashtirishi 100 ballik tizimda 50 ball bilan baholanadi va yakuniy nazorat uchun qiratilgan ballning 60% ini to'plagan talabalar fanni o'zlashtirgan hisoblanadi.</p>

Asosiy adabiyotlar

1. Asqarov A. O'zbekiston tarixi (eng qadimgi davrlardan eramizning V asrigacha). T., "O'qituvchi", 1994.
2. Asqarov A. Buxoroning ibtidoiy davr tarixidan lavhalar. T. 1973.
3. Asqarov A. Sappolitepa. T. 1972.
4. Asqarov A. O'zbek xalqining kelib chiqish tarixi. T., "O'zbekiston", 2015.
5. Azamat Ziyov. O'zbek davlatчилиги tarixi. T. 2000.
6. Avesto. T. 1997.
7. Avesto. T. 2000.
8. Ahmedov B. O'zbekiston xalqlari tarixi manbalari. T., "O'qituvchi", 1991.
9. Bobobekov X. Karimov Sh., Sodiqov M., Usmonov K., Xolboev S., Shamsiddinov R. O'zbekiston tarixi. T. 2000.
10. Boynazarov F. O'ra Osiyo Antik davrida. T. 1991.
11. G'ulomov Ya. Xorazmning sug' orilish tarixi. T. 1959.
12. G'ulomov Ya. Xorazmning sug' orilish tarixi. T. 1959.
13. Jo'raqulov M. O'ra Osiyo ibtidoiy arxeologiyasi. T., "O'qituvchi", 1984.
14. Kabirov J. Sagdullaev A. O'ra Osiyo arxeologiyasi. T., "O'qituvchi", 1990.
15. Kabirov J. Sarmishoyning qoya toshlaridagi. T. 1976.
16. Karimov Sh., Shamsiddinov R. Vatan tarixi. T., "O'qituvchi", 1997.
17. Muhammadjonov A. Qadimgi Toshkent. T. 1968.
18. Is'hoqov M. Sug' daryona – tarix oborhasida. T. 1990.
19. Is'hoqov M. Unutilgan podsholikdan xalqlar. T. 1992.
20. Riveladze E. V., Saidov A. X., Abdullaev E. V. Qadimgi O'zbekiston: davlatlilik v huquq tarixidan lavhalar. T. 2001.
21. P'dayev Sh. Sirti kushonlar saltanati. T. 1987.
22. Sagdullaev A. O'zbekiston tarixi. T. 1997.
23. Sagdullaev A. Qadimgi O'zbekiston ilk yozma manbalarda. T. 1997.
24. Salaymonova F. Sharq va Garb. I., «O'zbekiston», 1997.
25. Tolstov S. P. Qadimgi Xorazm niqadaniyatini izlab. - T., «Fan», 1964.
26. Riveladze E. V. O'ra Osiyoning qadimgi tangalari. - T., 1987.
27. Ipak yo'li afsonalari. - T., «Fan», 1993.
28. G'ulomov Ya. Qadimgi madaniyatimiz izlaridan. - T., «Fan», 1960.
29. Shoniyozov K. Qang' davlati va qang' tilari. T., «Fan», 1993.
30. Qilichev T. Ko'ha qal'alar diyori. T., «Fan», 1993.
31. Mavlonov O'. Markaziy Osiyoning karvon yo'larida xizmat ko'rsatish tizimining shakllanishi va rivoji "O'zbekiston tarixi" ilmiy jurnal 2008 yNo 1
32. Asqarov A. Eng qadimiy shahar. T., «Ma'naviyat», 2001.
33. Boynazarov F. Qadimgi dunyo tarixi. T., 2006.
34. Xolboev Z., Alimov A. O'zbekistonning arxeologiya yodgorliklari. T., "Tafakkur qanoti", 2014.
35. Xolboev Z., Xolboeva M. O'ra Osiyoning tarixiy-madaniy o'lkalari. T., "YveshivestProm", 2016.
36. Eshov B. O'ra Osiyoning qadimgi shaharlari tarixi. T., "Fan va texnologiya", 2008.
37. Eshov B. O'zbekiston davlatчилиги va mahalliy boshqaruv tarixi. T., 2012.

O'qituvchi adabiyotlar:

1. Mirziyoyev Sh.M. Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladu. - T.: O'zbekiston, 2019.
2. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. - T.: O'zbekiston, 2017. - 488 b.
3. Mirziyoyev Sh.M. Etkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda

6	<p>barpo etamiz. - T.: O'zbekiston, 2016. - 56 b.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. - T.: O'zbekiston, 2017. 5. Mirziyoyev Sh.M. Tangriy tabii, qat'iy tartib rituzom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. - T.: O'zbekiston, 2017. 6. Mirziyoyev Sh.M. Tangriy tabii, qat'iy tartib-rituzom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. O'zbekiston Respublikasi Yozinlar Mahkamasining 2016 yil yakunlari va 2017 yil istiqbollarga bog'liqlangan majlisidagi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining nutqi. // Xalq so'zi gazetasi. 2017 yil 16 yanvar, №11. 7. Mirziyoyev Sh.M. Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir. 2-jild. - T.: O'zbekiston, 2018. 8. Karimov I.A. O'zbekiston mustaqillikka erishish ostonasida. - T.: O'zbekiston, 2011. 9. Karimov I.A. Tarixiy xohiriziz kelajak yo'q. - T.: Sharq, 1998. 10. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi PF-4947-sonli "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi Farmoni. www.lex.uz. 11. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. - T.: O'zbekiston, 2018. 12. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 27 fevraldagi "Pedagogik ta'lim sohasini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori // Xalq so'zi, 2020 yil 28 fevral. 13. Ergashev Q. Hamidov X. O'zbekiston tarixi. - T.: G'afur G'ulom, 2018. 14. O'zbekiston davlatчилиги tarixi ocherklari. - T., 2001. 15. Sagdullaev A., Aminov B., Mavlonov O., Norqulov N. O'zbekiston tarixi: davlat va jamiyat qurish taraqqiyoti. - T., 2000. 16. Shaydulayev Sh. B. O'zbekiston hududida davlatlilikning paydo bo'lishi va rivojlanish bosqichlari (Baqariva misolida). Tarix fan. dok. Ilmiy daraj. Olish uchun yozilgan dissert. Samarqand-2009. <p style="text-align: center;">Elektron ta'lim resurslari:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi hukumat portali. 2. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi. 3. www.academiy.uz (Fanlar akademiyasi) 4. www.tdpu.uz 5. www.pedagog.uz 6. www.ziyoumi.uz 7. www.edu.uz
7	<p>O'zbekistonning eng qadimgi davr tarixi fanining o' quv dasturi Jizzax davlat pedagogika instituti Kengashining 202__ yil ___ ___ dagi ___-sonli qarori bilan tasdiqlangan.</p>
8	<p>Fan/modul uchun ma'sullar: O'zbekiston tarixi kafedrasidagi dotsenti. M. Pardayev. O'zbekiston tarixi kafedrasidagi katta o'qituvchisi Z. Xolboev. O'zbekiston tarixi kafedrasidagi o'qituvchisi B. Tugalov</p>
9	<p>Taqrizchilar: Ummuniy tarix kafedrasidagi dotsenti J.I.G'ofurov Guliston davlat universiteti dotsenti B.B.Toychiyev</p>